GuyAI
מבית GOOL בגרויות

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף תשפ"ו, 2026
מספר השאלון: 34215
קובץ: תשובות סופיות

אזרחות

שאלון 34215: עקרונות ורשויות (מסלול גמיש)

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה וחצי.
ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון – (3×9) – 27 נקודות
פרק שני – (2×24) – 48 נקודות
פרק שלישי – (1×25) – 25 נקודות
סך הכול – 100 נקודות
ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
ד. הוראות מיוחדות: אין.
יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.
השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.
בהצלחה!

בהצלחה!

תשובות סופיות

פרק ראשון (27 נקודות)

שאלה 1

חוק שעות עבודה ומנוחה: החוק מגדיר (מסדיר) את שעות העבודה ואת ימי העבודה והמנוחה במשק; ליהודים נקבעה השבת כיום השבתון השבועי, ולמי שאינם יהודים – יום שישי, שבת או ראשון, לפי המקובל עליהם (לפי מה שהם נוהגים בו); אסור להעסיק עובד ביום המנוחה שלו על פי דתו, ולכן רוב חיי המסחר והתעשייה במדינה מושבתים בשבת. או חוק יסודות המשפט: במקרים שבהם לשאלה משפטית שנידונה בבית משפט אין תשובה בחקיקה, אין לה תקדים (הלכה פסוקה) ואי אפשר להכריע בה בדרך של היקש (לקונה), השופטים צריכים להכריע בה לאור "עקרונות החירות, הצדק, היושר והשלום של מורשת ישראל".

שאלה 2

אופן בחירת שופטים: השופטים נבחרים על ידי ועדה לבחירת שופטים בת תשעה חברים, שיש בה נציגות לשלוש הרשויות: שלושה שופטי בית המשפט העליון (ובהם הנשיא), שני שרים (ובהם שר המשפטים, יושב ראש הוועדה), שני חברי כנסת ושני נציגים של לשכת עורכי הדין; לנציגות המקצועית־משפטית (השופטים ועורכי הדין) יש רוב בוועדה. או תנאי העסקת שופטים: שכר השופטים נקבע על ידי ועדת הכספים של הכנסת; כהונה עד גיל 70 (גיל פרישה); איסור לשמש בתפקיד פוליטי ולעבוד בעבודות אחרות; חסינות (לא ניתן להעמיד שופט לדין בגין פסקי דין שנתן); לא מעבירים שופט ממקום כהונתו אלא בהסכמת נשיא בית המשפט העליון או לפי החלטת בית הדין המשמעתי.

שאלה 3

הכרעת הרוב: עיקרון הקובע שמתוך כמה אפשרויות נבחרת (מתקבלת) ההחלטה שבה תומכים הרוב – רוב האוכלוסייה, רוב הנציגים או רוב המצביעים; אסור לרוב לקבל החלטות שפוגעות באופן לא סביר או לא מוצדק בזכויות יסוד או בזכויות המיעוט. הצדקה (אחת מאלה): הדרך היעילה לסיים ויכוחים בדרכי שלום; ההכרעה קרובה יותר להחלטת העם / מממשת בצורה הטובה ביותר את עקרון שלטון העם; תורמת ליציבות השלטון.

שאלה 4

דמיון (אחד מאלה): גם באחריות מיניסטריאלית וגם באחריות ממשלתית משותפת האחריות מוטלת על כל שר בממשלה (של מי); בשתיהן האחריות היא כלפי הציבור והכנסת (כלפי מי); שתיהן אחריות ציבורית ולא משפטית. הבדל (על מה): באחריות מיניסטריאלית האחריות היא לנושאים שבתחום משרדו של כל שר ולפעולות סגל עובדיו, גם אם נעשו שלא בידיעתו, ואילו באחריות ממשלתית משותפת כל שר בממשלה נושא באחריות לכל החלטות הממשלה, גם אם התנגד להחלטה מסוימת ונותר בדעת מיעוט. או: אחריות מיניסטריאלית היא אקטיבית (השר אמור לענות על שאילתות, לתקן ליקויים וכדומה), ואילו אחריות משותפת היא פסיבית (השר אמור לא לפעול נגד הממשלה).

פרק שני (48 נקודות)

שאלה 5

הפנייה למדינות השכנות (מדינות ערב השכנות) ועמיהן: מושיטים יד לשלום ולשכנות טובה, וקוראים לשיתוף פעולה במאמץ לקדם את המזרח התיכון כולו. ציטוט: "עסקה זו תגביר את היציבות באזורנו" / "עסקה זו תתרום לחיזוק הקשרים של ישראל עם מדינות נוספות באזור, ולא רק עם מצרים" / "בעסקה זו סוכם כי ישראל תמכור גז טבעי למצרים".

שאלה 6

קביעת מדיניות ויישומה (ביצועה): הממשלה מקבלת החלטות ומתווה קווי פעולה, ומוציאה את ההחלטות לפועל, בתחומים שונים בענייני פנים וחוץ (חינוך, בריאות, רווחה ועוד). ציטוט: "כדי להתמודד עם התופעה, אגף הבחינות במשרד החינוך פועל זה כמה שנים לאיתור העתקות בעבודות שנכתבו והוגשו במסגרת מטלות הבגרות, ובין השאר נעזר לצורך זה בבינה מלאכותית."

שאלה 7

פיקוח וביקורת: מנגנון פיקוח פורמלי – הכנסת מפקחת ומבקרת את מדיניותה ואת פעולותיה של הרשות המבצעת (הממשלה); אמצעים: אופוזיציה, ועדות, אישור התקציב, וכלים פרלמנטריים כמו הצעת אי־אמון, שאילתות, הצעות לסדר היום. ציטוט: "לאחרונה הועלתה טענה בכנסת כי שרים רבים התעלמו מן השאילתות." / "על פי הטענה, מצב זה מנע מחברי הכנסת למלא את אחד התפקידים החשובים שלהם."

פרק שלישי (25 נקודות)

שאלה 8

הגישה הסוציאל־דמוקרטית: ערך מרכזי – שוויון חברתי־כלכלי, הקודם לחירות הכלכלית (סולידריות, צמצום פערים); אחריות המדינה: הפרט יכול להישען על סיוע חברתי־כלכלי מהמדינה; האחריות של המדינה כלפי החלש – מדינת רווחה המבטיחה קיום בסיסי בכבוד; מידת מעורבות המדינה: מעורבות רבה בתחום החברתי־כלכלי (סבסוד, שירותים חברתיים, חקיקה חברתית, הלאמה, מיסוי גבוה על העשירונים העליונים). ציטוט: "ממדאני הבטיח לעצור את עליית שכר הדירה בעיר" / "לקבוע כי החינוך לילדים עד גיל 6 יהיה חינם" / "נטיל מיסים על התאגידים ועל העשירון העליון".

שאלה 9

הפרדת רשויות: פיצול הכוח השלטוני לשלוש רשויות – מחוקקת, מבצעת ושופטת; במטרה להגביל את השלטון ולמנוע את ריכוז הכוח בידי גורם שלטוני אחד, כדי לקדם הגנה על זכויות האדם; לכל רשות יש סמכויות ייחודיות בתחומה, אך הן אינן מוחלטות – יש עירוב סמכויות / מתקיימים בין הרשויות יחסי איזון ובקרה (פיקוח ובקרה) / מערכת של איזונים ובלמים. ציטוט (אחד מאלה): "בעקבות החלטה זו הוגשה נגד הממשלה עתירה לבג"ץ ובה דרישה מבג"ץ שיורה לממשלה לבטל את ההחלטה..." / "אשר על כן, משוועדת השרים שקלה את כלל השיקולים הרלוונטיים, אין מקום להתערבותנו בהחלטה שהתקבלה." / "לבית משפט זה אין כלים לערוך את האיזון בין כלל השיקולים הנדרשים לצורך קבלת ההחלטה בנושא, וממילא אין מקום שנעשה כן." / "...אין מקום להתערבות שיפוטית בהחלטה שהתקבלה בעקבות כך." / "עצם קיום הדיון בעתירה עלול ליצור רושם מוטעה..." / "...אשר לבית משפט זה אין הכלים להתערב בו."

כל הבגרויות באזרחות עם פתרונות מלאים: www.guyai.co.il/bagrut/civics